

पुर्खा दयक तकगु सम्पत्ति. मीगु कला व संस्कृति
पिकाक-स्वप नगरपालिका

नेपाल संवत् १९३९ पोहेलागा/२०७५ माघ १५/ 2018 December/ ल्या:६, दाँ:१

का. हो चि मिन्ह

नेपाल मजदुर किसान पार्टीयाता दुनुगलंनिसैं भिन्तुना !

; Dkfb slo

नेपाल मजदुर किसान पार्टी पिडादा क्यंगु भिं दिया लसताय् थी थी ज्याइव यासे दे डांक थी थी जिल्लाय् तस्कं उत्साह कायो पिडागुगु पार्टी स्थापना दिवश मानेयाड च्वंगु दः। नेमकिपा मार्क्सवाद, लेनिनवाद व माओत्सेतुड विचारधारता मू (निर्देशक) सिद्धान्त काथं कायो जनताया प्रजातन्त्रया लॉपु ज्वड समाजवाद ह्य् धुंक साम्यवादी समाज निस्वानेगु आजु खं २०३१ साल माघ १० गते निस्वांगु खः।

नेमकिपा स्थापना जुसानिसैं नेपालयागु कम्युनिष्ट आन्दोलने खानेदगु वामपन्थी व दक्षिणपन्थी अवसरवादया विरोध मदिसैं व विचलित मजुसैं संघर्ष न्ह्याकंतुं च्वंगु दः। कानुनी व गैरकानुनी संघर्षयागु लॉपुखे समाजय् ह्युपा ह्युता नेमकिपां सामन्तवाद व पूँजीवादी व्यवस्थायागु फुकं निर्वाचनयाता छ्यो छ्यो जनताया दश्वी वानेगु; नपां पूँजीवादी सरकारे वाड समाजवाद वैमखु धायगु विश्वास याइगु मार्क्सवादी लेनिनवादी पार्टी खः। पञ्चायत व अकिं लिपायागु निर्वाचनता छ्यल शासक दल तयगु जनविरोधी ज्यायाता विरोध यायगु व जनताया दथुई उल केनेगु ज्या नपां जनता तयता सचेत यायां समाजवादया निंतिं हचिल, धात्थें खःपुं कम्युनिष्टया विचः व्यवहार गथे जुयमः धायगु खाँ काँ काँ खोटा विचःया खण्डनयायां नेपःया कम्युनिष्ट आन्दोलने थःगु बिस्कं पहः दयक इमान्दार, सिद्धान्तनिष्ट पार्टीकाथं हचिल वयो च्वंगु पार्टी खः।

नेमकिपा संसदीय निर्वाचने भाग कायो सरकारे च्वंपु शासक दल व शासक तयसं यागु देशघाटी संधि, सम्भौता, जनता तयता मछिक दयकगु जनविरोधी विधेयकत व राष्ट्रघाती नागरिकता विधेयक थजगु राष्ट्रियताया मुद्दाया विषयले जनताया पक्ष संसदे नुवाड वयो च्वंगु प्रखर प्रतिपक्ष काथं हज्याड च्वंगु पार्टी खः। जनतानपां तप्यंक स्वापु दैगु मोहियानी हक सुरक्षाया आन्दोलन, बाली काटने (वाल्यगु) आन्दोलन, भ्रष्टाचार विरोधी आन्दोलन व बजारभः थिके जूगुया विरुद्धय् आन्दोलन यायां ज्यासाड नैपुं ज्यापु ज्यामिया पक्ष नुवाड समाजवादया निंतिं जनतातयता सचेत याड नक्कली कम्युनिष्ट तयगु चरित्र उल जनताया हःने ततं समाजवादी प्रचार अभियान हज्याक च्वंगु पार्टी खः।

थुगु पार्टी २०३६, २०४२, २०४६, या प्रतिगमनया विरुद्धय् जूगु आन्दोलन नपां देशे जुगु थी थी आन्दोलने, न्हयलुवाकाथं हचिल महन्वपूर्ण भूमिका म्हेत, अन्तर्राष्ट्रिय कर्तब्यनं निर्वाह याड वयो च्वंगु दः। अथेहे भियतनामे अमेरिकी साम्राज्यवाद यागु आक्रमण, क्यूबा व प्रजग कोरियाय् यागु नाकाबन्दी, इराक व लिबियाय् यागु साम्राज्यवादी हमला व भारतीय विस्तारवादया विरुद्धय् मदिसैं संघर्ष न्ह्याक वयो च्वंगु पार्टी खः। नपां नेमकिपां स्वतन्त्र व स्वाधीन देया नागरिक तयगु न्यायोचित संघर्षता ऐकेबद्धता क्यक्यं वयो च्वंगु दः।

थुगु पीडादाया पार्टी स्थापना दिवस देडांक ज्याइव यायां भन परिपक्व जुयो समाजवादया भण्डा ब्यक्तेता सक्रिय जुयो हज्याड च्वंगु दः। पार्टीयाता क्वातुगु विश्वास याइपुं इमान्दार, दे व जनताप्रति समर्पित ज्या साडः भपुं सकल नेमकिपाया नेता व कार्यकर्ता न्ह्याक च्वंगु समाजवादी आन्दोलनया सफलताया निंतिं खप-पौ परिवार दुनुगलं निसैं भिन्तुना देछायो च्वडा।

पिकाक- स्वप नगरपालिका / सम्पादक-आशाकुमार चिकंञ्जार / थाकू-भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स, ब्यासी, भक्तपुर
फोन ल्याः - ०१-६६१००९६, ई-मेल - bhaktapurmuni@gmail.com

हो चि मिन्ह या म्हासिइका

द्वछिदातक भी ल्वाय धुन हकनं माल धःसा मेगु द्वछिदा नं ल्वायतिनी । -हो चि मिन्ह

भियतनामया न्गोएन प्रान्तया किमलेन धाय्गु छगू सु (खर) पोल्हँ व पँया भिखाचा छँ सन् १८९० मइ १९ खुनुं होचि मिन्हया जन्म जगू खः । तस्कं गरिबपुं यक्व दःगु उगु थासय् अपः जग्गा नेम्हापेम्हा जमिन्दारतय्के जगुलिं आनाया गरिबतय्सं अमिके कुतं उगु बुँ याड जसोतसो जीवन हड चवनेमः । आनाया जनताया पित्यायाबाखं तस्कं न्यनें थाक् । पित्याताकेता बाजागाजा थाड पित्यानपां थःता तांक च्वनिगु ।

वयकया ब्वा न्गुएन सिन्ह सैक छगू गरिब पारिवरे जन्म जूसां डाक्टर डिग्री याड दयूम्हा जगुलिं वयकता सकसिनं माया व आदर याडगु । वयक तस्कं इमानदार अले बांलाक ब्वने फःम्हा जगुलिं वयकनपां लय्तायो वयकता ब्वकिम्हा छम्हा मास्टरं थः म्हाय बिल । नपां थःगु भिखाचा छँ व बुँ छक्व नं क्वस बिल । उगु छँ हो चि मिन्ह बुगु खः । सन् १८९४ स न्गुएन सिन्ह सैक ग्रेजुएशन यासेलिं वयकया परिवार फुक्क 'ह्यू' धाय्गु थासय् बाय हिल । हो चि मिन्हया मचाबलेया नां कूड्ग खः । वयकया ब्वा ज्याया निंतिं पिने पिने वड च्वने मः । ह्यू धःथाय् च्वंगु इलय् वयकया मांया मेम्हा मचा बुल । मचाबुगु ईलय् कमजोरनपां थी थी ल्वकं कःयो वयकया मां मंत । मचा नं छुं दिन लिपा मंत । वयकया ब्वा छँ बबले उगु विजोगं तस्कं दुःख ताल । तदा आना च्वने धुंक् वयकपुं

का. हो चि मिन्ह

चुआहे ल्याहाँ वल । उब्ले कूड्गयाता हो चि मिन्ह नां तल । वयकयाता हांग फांग विवन्ह वाथाय् आखः ब्वके छ्वत । वयकया प्रतिभा न्हियान्हिंथं तःब्याड वल । पुलांगु प्रथांजक थःता चिकमच्वसें हज्याड च्वम्हा हो चि मिन्ह तस्कं बुद्धिमान व सज्जन पहःया मिजंमचाकाथं म्हासिइके बिल । वयकयाता ब्वनेगु नपां चेस म्हेतेनं यो ।

फ्रान्सेली तय्सं भियतनाम व लाओसय् शान्तिया नामय् आनाया प्राकृतिक स्रोत साधन फुक्क लुटेयाड च्वंगु, तःतः ब्यागु लाँत दय्केता जनतातय्ता बाध्ययाडगु । सिंतिं याम्मःगु उगु ज्यायाता आना 'बेगार' धाडगु । न्गुएन प्रान्तया १८ दा निसें ५० दाया फुक्क मनूतयसं उगु बेगारे मवांसे मगा । तस्कं म्ह्वजक ज्याला विडगुलिं प्वाजाय्क नय्ता हे मगा । पुनेगुया व्यवस्था याय्ता धेबा मरुगुलिं फुक्कसिया वस भ्वाथ भ्वाथगुजक

खाने दः । अथे ज्या मसानिपिन्ता (दाय्गु) कसा याय्गु धाय्गु आना सामान्य खः ।

उगु अत्याचारया विरुद्धय् यक्व मनूतय्सं विरोध नं यात । अपुं जङ्गलय् विस्वुवाड च्वनिगु । दुश्मनतय्सं चान्हय् चान्हय् अमिगु छँ वयो जबरजस्ती ज्वड यकिगु । अमिसं छगू गामं मेगु गामय् स्वापु तय्मरु । थजगु दुःख देश डांक हे जुल । हो चि मिन्हयाता थुगु दुःख थःमांसीगु स्वयो अप्व जुल । जनतातय्ता सिंतिं ज्या सांकेगु नपां अपलं कर लगेयासेलिं भन संकट वल ।

होचि मिन्ह क्वाक हाक स्कूलय् फ्रेंच भाय् सय्केता भर्ना जुल । वयकं फ्रान्स स्वय्गु मतिं उगू भाय् सयकगु खः । वयकया अध्यापक जापान भःसेलिं वयक 'ह्यू' ल्याहाँ भाल । ह्यू विस्तारं सहर जुयो वयो च्वंगु जुल । फ्रान्सेली तय्सं धुरिकर, भूमिकरया नामं जनताया दुगा त्वथुल बिल । १९०८ मार्च ८ स भियतनामया क्वांग प्रान्ते जनताया न्हापांगु विरोध प्रदर्शन जुल । यक्वथाय्या प्रदर्शनकारीत ह्यू वयो फ्रान्सेलीतय्गु विरुद्धय् वीरतापूर्वक ल्वागु ल्याम्होम्हा हो चि मिन्ह (थान्हं) खांसिलिं अःथः गु दे गथे ल्वाड स्वतन्त्र याय्फै धाय्गु मने वान । थः बौया जागिर मरुसेलिं थःमनं ब्वकेगु ज्या ज्वन । थी थी आन्दोलन असफल जुसेलिं वयक वास्तविकता थुइकेता फ्रान्स भाय्गु मति तल । छन्हु छम्हा ल्याम्होम्हा पासां छम्हासिं वयकता

बन्दरगाह यंक कप्तान नपालाकल । आना वयकयाता जाथुयता ग्वाहाली याइम्हा सहायक भान्छेया ज्या बिल । आना वयकया नां 'बा' तल । म्हव ज्याला, थाकु क ज्या जूसं वास्तविकता सिइकेगु इच्छां अनेक कष्ट नयो वयक फ्रान्स भःगु खः ।

नांया पत्रिका पिकायो उपनिवेशवादीतयता थप्पड नकल । थुगुपत्रिकां तःहांगु हलचल हःसेलिं थुगुपत्रिका ब्वपिता कडा जेल सजाय बिल ।

व य क फ्रान्सेली सोशलिष्ट पार्टीख्य सदस्य जुयो

फ्रान्से वयकं थःगु देशेथें गरिबत खान । फुक्क फ्रान्सेलीत बांमलापुं मखु । साम्राज्यवादीत जक बांमलापुं खः धाय्गु थुइकल । अमिगु देशे वेश्यालय खाड थः गु देशेहे सभ्य यायूमफूपिसं भीगु देशे छु सभ्ययाइ धाय्गु मति तल । वयक जहाज च्वड थी थी थासय् चाह्य ह्युं इड्लेण्डे थ्यन । आना वयकं होटेले भाडाकुडा सिलेगु ज्या याड दिल ।

न्हापांगु विश्वयुद्धलिपा वयक हकनं फ्रान्स भायो भियतनामी देशभक्त तय्गु छगू संगठन दय्कल । आना वयकया नां न्गुएन एक्कवक तल । विश्वयुद्ध त्याकपुं शक्तिराष्ट्रतय्गु वर्साइल्स सम्मेलने वयकं भियतनामता आत्म निर्णय याय्गु अधिकार वियमःगु थी थी ढ सुत्रीय माग तयो दिल ।

थुगु मागं साम्राज्यवादी प्रतिनिधितय्गु मने ध्यांगुथात । थः गु दे स्वतन्त्र याय्गु खः सा थः देशया जनतायाता हे थाने मःगु खाँ थुइकल । थमनं माग तयागु खाँ व पर्चा छर्का नेर्का धेबा मुड थःगु देशय् नं थ्यंकल । फ्रान्सेसी अखबारमध्ये 'दि पिपुल' नांया समाजवादी अखबारं नं

का. हो चि मिन्ह

वयकया मागया खाँ छापेयात । आना वयकयाता सम्पादक मि. चार्ल्स लांग्वेतं 'डियर कामरेड' धायो सम्मान यागु खाड वयक तस्कं प्रभावित जुल । अले वयकं पत्रिकाया बःगुलि दः धाय्गु थुइक थी थी च्वसु नपां उपन्यास (ह्युमेनिति), फ्रान्सेली उपनिवेशवादीतय्गु अपराध (साफु) बमडेगन (प्याखं) नं च्वयो दिल । गुकियाता प्रतिबन्धनं यात । नय्यालागिं ज्या साँसां बाकी ई ब्वनेकुथि, राजनैतिक गोष्ठी नपां संगठनया ज्यासाड जुगुलिं फ्रान्सेली उपनिवेशवादीतय्गु मिखाया धू हे जुल । वयकयाता लोभ मक्यंगुनं मखु । अजपिन्ता वयकं – "जिगुया लागिं छुहे म्वः । नय्त्वेनेता जिहे कमेयाय्फया । जिगु लक्ष्य जिगु दे स्वतन्त्र याय्गु खः । व बाहेक मेगु छुं हे म्वः ।" धायोदिल ।

ज्यापु ज्यामित नपाहे नय्गु त्वनेगु, च्वनेगुयाड थी थी देशे चाहिल उपनिवेशया सिखः चफुयता वयक पेरिसे 'लोग अफ कोलोनीयल कन्ट्रोज' नांया संगठन दय्कल । गुकिं तःहांगु प्रभाव कायवं उकियात उपनिवेशवादीतय्गुसं प्रतिबन्ध यात । अले वयकं 'दि पैरिया'

दिल । थःगु देया पक्ष कायो स्वतन्त्रता, समानता व भ्रातृत्वया नितिं ल्वाइगु पार्टी जूगुलिं थः थुगु पार्टी सदस्य जुयागु खाँ वयकं कड दिलं । गुगु पार्टी लिपा व्यापक छलफल याड 'कम्युनिष्ट पार्टी' नामं हज्यात । देशे सय्कगु अन्न उपनिवेशदेशं लुटेयाड यंकगु आनाया जनतां पित्या सहाय्य मफयो लेहावरय् आन्दोलन हे जुल । हरेक आन्दोलने होचिमिन्हया बांलागु सल्लाह दुथ्याइगु जुल । ज्यासाड नैपुं ज्यापु ज्यामितनपां च्वड अमिगु दुःख सतिक स्वयो च्वम्हा जुगुलिं समस्या ज्यंकेता वयकता थाकु मजु । वयकं- "चिडतःगु सिखः चफुड जनताया समस्या ज्यंकेगु मति न्हाबलें तयमः । थः कत म्हासिइक ज्यासांसा भी सफल जुइ ।" दक फुक्क जनतातय्ता कानिगु खाँ खः ।

होचिमिन्ह ((न्गुएन) अः मार्क्सवाद ध्वाथुइक ब्वड जनताया नितिं छ्यलेगुलि लीमलाक जुल । वयक या आजु फ्रान्से ज्यासाड नैपुं ज्यापु ज्यामिया शत्रु पुँजीवादी व उपनिवेशवादीतय्गु विरुद्धय ल्वाय्गु व अमिता छप्पा छधि याय्गुलि लगेजुल ।

उब्ले भियतनामे कम्युनिष्ट तय्ता

ज्वड स्याड वयो च्वंगुलिं वयक चीने भाल । सन् १९२५ से चीने भायो वयकलं पत्रिका व चुरोट मियगु ज्या साड दिल । जनतातयता भन दमनयाड भन गरिब यायगु मति फ्रान्सेली उपनिवेशवादीतयसं तल । उब्ले चीने डा. सनयात्सेनया नेतृत्वखय् आन्दोलन हज्याड च्वंगु खड चीने च्वड च्वंपुं भियतनामीत मुड रिभोल्युशनरी भियतनामी युथ (क्रान्तिकारी भियतनामी ल्यासे ल्याम्हो पुचः) निस्वाड 'युथ' नांया पत्रिकानं पिकाल । उकिया लिचव भियतनामे तक थ्यन ।

फानवाथ चाउ देशभक्त भियतनामी याता मृत्युदण्ड ब्रियतांगु, देशभक्त फोन चु मिन्हया दाहसंस्कारे वां पुं युवातयता ज्वड कुंगुया विरुद्धय भन तः हांगु आन्दोलन जुल । गुकिया मार फ्रान्सेली तयसं फय् मफूत । उब्ले चीने क.माओया नेतृत्वे कम्युनिष्ट आन्दोलन हः चिडक च्वंगु खः । क.माओनं ववतेक च्वंगु देशया मुक्तिया नितिं 'लोकयुद्ध' धायगु सिद्धान्त हचिडकसिलिं भियतनामे स्तन्त्रता ह्यता थुकिं ग्वाहाली याडगु विश्वास काल ।

वयक आनानं श्यामवाड छगू स्कूल चायक देशया बस्तुस्थितिनपां गुरिल्ला युद्धया साहसी खाँ कानेगु ज्या याड दिल । आना नं न्हुगु संगठननपां पत्रिका नं पिथान । आनाया ज्यापु ज्यामित तस्कं सक्रिय खाने दःगुलिं फ्रान्सेली गुप्तचरतयसं होचिमिन्हयाता ज्वने मफूत । आन्दोलन चर्कयात ।

सन् १९३० से हो चि मिन्ह हड्गकड्ग भायो थीथी राजनैतिक पार्टीया सम्मेलने व्वति कायो सभाया नायो जुयो दिल । आनानं फ्रान्सेली उपनिवेशवादया विरुद्धय छपा जुयो ल्वायगु निर्णय यात । तर वयक याता पुलिसं ज्वड जेले तल । तस्कं शारीरिक मानसिक यातना बिल । मि. लौज्वीनांया ग्वाहाली सुप्रिम कोर्टय् चले जूगु मुद्दां वयक त्यात । वयकयात उपनिवेशवादी तयेगु लाहातय् वियतान । तर वयक बिरामी जूगुली तस्कं सुरक्षा बियो अस्पताल तल । नेकतक ज्वड त्वते धुंसेली लौज्वीया ग्वाहाली खय् वयक चीनया व्यापारीक भेषं हड्गकड्ग वयो थीथी च्वसु च्वयगु यात ।

सन् १९४१ य् वयक थःगु पितृभूमि ल्याहाँ भाल । आनानं जनतातयसं वयक याता तस्कं माया व ग्वाहाली यात । आन्दोलन चर्क जुल । यक्व कार्यकर्तात जेले नं लात । यक्वसिता अमानवीय व्यवहार याड स्यात ।

अः जापाननं ववत्यलिगु शंका दय् धुनेवं वयक हिचा व डान्हु डायो चीनय् भाल । तर वयक हकनं जेले लात । लत्या लिपा वयकता गना यंकला हे मसिडक तस्कं दुःख बियो नय त्वनेगु हे मब्यूसिं शारीरिक कष्ट जुडगु ज्या याकयाकं ८० न्हूलिपा ३० गू गां व कैयन कष्टनक फौजी जेले हल । आना पत्रिका ब्वनेगु व नयगु छुं भति सुविधा दः । हिप्यला लिपा त्वता निं मिखा व तुतिया उपचार याड छम्हा पासाया ग्वाहाली भियतनामय् ल्याहाँ भाल । हाकनं भियतमिन्हयन्यलुवा जुयो ज्यासाड दिल । अः वयक होचिमिन्ह नामं ज्या साड दिल । देशे क्रान्तिया मि च्यात

क्रान्ति भन सशक्त याड 'छम्हा क्रान्तिकारी' न्हयाब्लें धैर्यतयो शान्त व होसयाड ज्यासानेगु सल्लाह ब्यु ब्यु पार्टी भीगु परिवार थें खः । पार्टी या भिंजुडगु ज्या यो धायगु निर्देशन बियो जनतातयता छप्पा छधि याड यंकल ।

छुंई लिपा संगठनया ज्याखय् वांम्हा होचिमिन्हता च्याड काड सेकया सेनां ज्वड सितदक प्रचार यात तर जनतां विश्वास मया । उब्ले चीनया पत्रिकां वयक म्वाड च्वंगु खाँ च्वत ।

भियतमिन्हया सम्मेलन याड वयकयाता नायो ल्यल । केन्द्रीय बैठकं गुरिल्लायुद्ध नीतिकाथं संघर्ष धायगु क्वःछित । अः दासतां मुक्तजुयो देशयायगु भाग्य च्वयगुलि सकल क्रान्तिकारीतयता आह्वान यात । जनतात मि थें दाड वल जनताया आन्दोलनं उपनिवेशवादीत बुत ।

२ सेप्टेम्बर १९४५ खुनुं हो चि मिन्हया नेतृत्वखय् सरकार घोषणा याबले वयकके बांलागु नं छजु नपां मरु । वयक ५ लाख जनताया दशवी स्वाधीनता दिवसे न्वचु ब्यु भाल । वयकं "भीसं थः गु कर्तव्य पूरा यो अले सुखया अनुभव लिपा याय्" धायो दिल । वयक राष्ट्रपति जुल । धात्थें जनताया राष्ट्रपति, संघर्षया पर्याय, धैर्यया चिं अले काका हो नामं फुक्क शोषित पीडित जनताया योम्हा नेता । वयकयाता ३ सेप्टेम्बर १९६९ कालं यंकल । तर वयक सदां भीगु हःने म्वाड च्वंगु दः ।

(थी थी पत्र पत्रिका व हो चि मिन्हया जीवनी पाखें) (साभार ल्ह्यो कायागु)

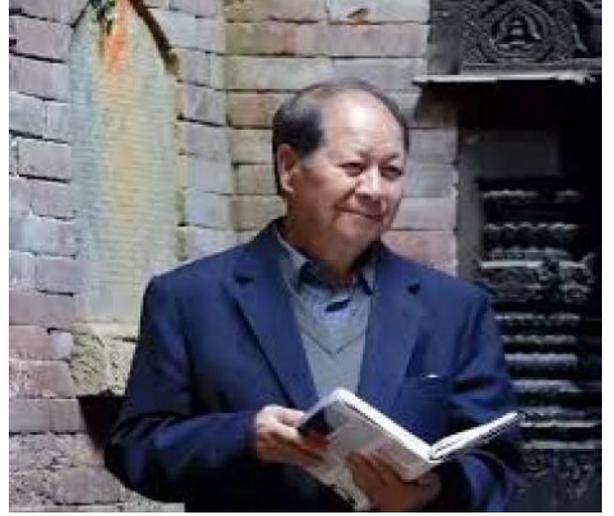
जिगु नुगलय मुडुच्वंगु लुमन्तिया साफुकुथित्

नेमकिपाया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित)

गौरया शारदा साफुकुथि (पुस्तकालय) वड देशभक्त ल्यासे ल्याम्होपिसं यागु वीरतांजःगु देशभक्तिया बाखंत ब्वँ ब्वँ जिगु मन साहित्यपाखे क्वसाल । नपां जिता (रोहितता) ब्वँकिम्हा मास्टरं कानिगु गामा पहलमान (उब्लेया नां जःम्हा पहलमान) निसें गान्धी व विनोवा भावे पिनिगु देशभक्ति ज्याया विषय थुयानिं अजगु साफुत ब्वनेगु याडा । अले मा.वि. (म्याट्रिक) तगिं ब्वनेधुंक सुभाष चन्द्र बोस, भगतसिंह, सुकदेव, चन्द्रशेखर आजाद पिनिगु वीरतांजःगु बाखं व देशभक्तिं प्यागु खाँत ब्वडा । ख्वपय् वयानिं ख्वपया बौद्धिक विकास मण्डल साफुकुथि, युगविजय साफुकुथि, जनज्योति साफुकुथि वाड अजगु बाखंत ब्वँ ब्वँ जिगु ज्ञानयालागा भनभन तः ब्याड वान । च्वजायो वान ।

जनज्योति साफुकुथि न्हपा नासमना त्वः या तलाडम्फोया उत्तरपाखे चाय्क तःगु खः । उब्ले आना हिन्दी व अंग्रेजीया रिपोर्टर पत्रिका नं न्ह्याब्लें हङ्गुः । रविन्द्रनाथ टैगारया रुसयात्राया “मस्कौ वगु पौ” नांया साफु स्वब्व (३ भाग) खय् ब्वथल तःगु खाडा । वनलिपा उगु जनज्योति साफुकुथि लायकुया ताहाफल्चाय् तय यंकल । वनलिपा फसिदेगःया लिने च्वंगू छें नं दड वड थौकन्हे नःपुखुया उत्तरपाखेया छें (भवने) व्यवस्थितरूपं बांलाक चाय्क च्वंगू दः ।

मा.वि. या साफुकुथिया साफुत ब्वने धुंक जि कलेजय वाडा । जि ब्वडागु कलेज ताहाचलया दरबार कलेज खः । आनाया प्राचार्य (क्याम्पस प्रमुख) भैरवबहादुर प्रधान खः । अले नेपाली ब्वंकदीम्हा प्राध्यापक बाखं च्वमि बदरीनाथ भट्टराई जु खः । राजनीतिशास्त्रया प्राध्यापक गजराज प्रधान जु खः सा अर्थशास्त्रया प्राध्यापक.... लोहनी जु खः । थुगुहे इलय् जि नेपाल भारत मैत्रीसंघया साफुकुथि, अमेरिकन लाइब्रेरी वानेगु याडा । भारतीय साफुकुथि यँया दमकल तैगु थाय्या इवलय खः खले अमेरिकन लाइब्रेरी न्हू सतकया पेदोकांलाथाय् दक्षिण पूर्वया कुंचाय खः ।

नेपाल भारत साँस्कृतिक केन्द्रया साफुकुथि साफु ब्वनेगु नपां साफु छें यँकेगु व लिताहय्गु ज्या जक मखु इलय् व्यलय् कवि मूज्या नपां साहित्य मुंज्यानं जुइगु । छगू मुंज्याय् बालकृष्ण समं न्वचु ब्यूगु नपां भवानीभिक्षुं ‘पथिक’ (सम्भवतः) नांया चिनाखँ ब्वड द्यूगु खः । व २०१३/१४ सालपाखेया खाँ खः ।

अमेरिकन (साफुकुथि) लाइब्रेरी न्हपांगु तलाखय् ब्वनामिपुं च्वड ब्वनिगु । २०१५ सालया न्हपांगु निर्वाचने साफुकुथि बुद्धिजीवी तय्गु चहपह यक्वहे खाने दः । उब्ले रुसी च्वमि व कवि पास्तर नायकया डा. जिवागो साफु कःवैपुं व लिताब्यू वैपुं बुद्धिजीवीत यक्व खानेदः । च्वमि विजय मल्लजुनं बरोबर खाने दः । समालोचक भाजु माणिकलाल श्रेष्ठ जुं पास्तर नायक रुसी एकेडेमीया दुजः जुयानं उगु संस्थाया ऐन नियम हाचांगायो ज्या सानिगु नपां वयकया उपन्यास डा. जिवागो समाजवाद विरोधी साफु खःदक कुंखिड दय्गु अः तक भलभल लुमांसे वनि ।

उब्ले राष्ट्रिय पुस्तकालय रञ्जना सिनेमाहलया दक्षिण पूर्वपाखे चाय्क तः गु खः । उगू ब्वने कुथि ब्वनामिपुं हुलहुल हे वइगु खानेदः । उगू इलय्या साहित्यिक पत्रपत्रिकाखय् गोबिन्दप्रसाद लोहनी व ईश्वर बरालया दश्वी साहित्यया

विषयलय् सैद्धान्तिक वाद-विवाद जुड़गु । राष्ट्रिय पुस्तकालय यलार्तय्यंकसिलिं ब्वनिपुं पाठकत कमजुयो गुलि फाइदा काय्मःगु खः उलि काय्मफगु खानेदः । धात्येधाय्गु खः सा शिक्षामन्त्री व सरकारया ध्यान थुखेपाखे वांगु खाने मरु । अथेयां शिक्षा मन्त्रालयया मृगेन्द्रसाफुकुथिहे त्वादेवः क्वय् मता मखाड च्वंगु दः । सरकारं भ्याभतिहे च्यता तयो च्वंगु मरु ।

सन् १९५९/६० खय् चीनय् च्वडा बले पेकिङ साफुकुथिनं वाडा । नेपःया सुंसुं च्वमि व कवि पिनिगु उपहार थ्यंक वियगु भालाकाथं नेपाली साफुत नं थ्यंक बियागु खः । आनाया छगू विशेषता काथं सु नं छगू साफु साफुकुथिता ब्यसा उकिया पलि आनानं मेगु छगू साफू नं उपहार बियगु चलन दः । उगू खाँ जिं जिगु 'चीन भ्रमणे' न्हिथाने धुन ।

प्रजग कोरियाया राष्ट्रिय पुस्तकालय (ग्रायण्ड पिपुल्स स्टडीज हाउस) स्व वाडा बले अजु चाया । न्हिं डाद्व ब्वनामिपुं वैगु उगू साफुकुथि विश्वविद्यालय ब्वनिपुं सुंनं ब्वनामिपिनि ब्वनेगु त्वः फिल धः सा साफुकुथि वयो आग्रह (बिन्ति) यात धः सा उगू विषयया न्वचु (प्रवचन) या ग्वसः ग्वडगु, श्रब्य-दृश्य (न्यने-स्वे) या व्यवस्था याडगु । छुजुयो आग्रहकर्ता उखुनुं वय मफूसा टि.भि. व रेडियोखय् दिन क्वछिड न्यनेता सूथं बिडगु । व नं त्वः फियो न्यनें मखांसा छुं दिन लिपा साफुकुथि आग्रहयात धः सा आनाहे स्वय-न्यने दैगु नपां छगू च्वयोतःगु पौ वियगु तक व्यवस्था दः । कासा (खेलकुद) गीत-संगीत व साफू ब्वज्या छेलि तल्लाय व्यवस्था याड तःगु दः । उगू साफुकुथि चाहिलेता जिमिता स्वधौ बिता । थुकिया विषय जिं जिगु 'केरिया यात्रा' खय् नं च्वय् धुन ।

साफुकुथिया खाँ उलेबले कार्लमार्क्स ताःई तक ब्वनेता छ्यलद्यूगु ब्रिटिश म्यूजियम अथेधाय्गु साफुकुथिया विषयलय् न्यनेगु व ब्वनेगु याडा । भ्नीगु दे नेपःया विषयले हे जक नं उगू बेलायती साफुकुथि तःहांगु संग्रह दः ।

संयुक्त राष्ट्र संघया ५० दाँया स्थापना (निस्वांगु) दिया लसताया सःतगु नेपाली प्रतिनिधि मण्डलया दुजः जुयो वाडाबले विदाया दिने... हाडा दाइनं न्यूयोर्कया 'हायात होटेल' या काउन्टरं फोन याड दिल । नपां चाहिलेगु ज्याइवः कडदिल । क्वहँवयो जिपुं लाँया फलं फलंवाडा । वयकया अफिसे च्वय् वाडा । वयक न्यूयोर्कया

नगरपालिकाया छम्हा कर्मचारी खः । वयकया ग्वाहालीमि छम्हा फिलिपिनी मिसा खः । भतिचा च्वेथ्येबले न्यूयोर्क साफुकुथि खानेदत । अले जिपुं आना द्रहँ वाडा । न्हापांगु तलाखय् चीनया पेकिङगे जुगु थेनामेन चोकया घटना तःपागु पर्दाय् क्यड तःगु जुयो च्वना । अंग्रेजीभासं मखुगु खाँ प्रचारयाड उगु पर्दाय् क्यड च्वंगु खः । छपुचः मनूत स्वयो च्वंगु खाने दः । साफुकुथिहे असर जुडक तःतःसलं हाय्क प्रचार याड च्वंगु खाड पश्चिमी देया छ्वः सियदत अमिगु शैली थुइके अःपुल ।

च्वय्यागु ताः खय् तःतः क्वगु क्वथाय् तःतः फिगु साफूत धुलं गय्क खापा तिड तःगु खाडा । आजुचाय्पूगु खाँ छु धः सा ब्वनामित खानेमरु । व लु (दृश्य) स्वय धुंक जिपुं व स्वयो च्वय मवासिं खुरूखुरू क्वहँ वया ।

मेगु छगू चीनया भ्रमण शांघाइया प्राचीन (पुलांगु) साफू व सामान तयोतःगु साफुकुथि वाडा । उगू साफुकुथिया लुखा हःने हे नेम्हा सिंह, चुकः व किबा खानीबले पुलांगु चीनया किपा लुयो वै ।

दुने स्वयबले भ्नीगु भाषं पुरातत्व विभागया संग्रहालय धसां मपा । निश्चित तापक्रम मिलेयाड क्वथाया बन्दोबस्त याड तः गू दः । साफूत न्हय्कंदःगू टेबुल व दराजया च्वय वांलाक छाय्पियो ब्वयो तःगु दः । छसिकाथं मेगु चुकय् वानेगु लाँ दः । व न्हुगु वा आधुनिक मखुसें पुलांगुहे ढाँचा ल्यंक तःगु अले व्यवस्थित संग्रहालय वा साफुकुथि खाने दः । सलंसदा निसं न्हिंका-न्हिं आनाया लकस (हावापानी) यागु खाँ च्वयोतःगु अजगु साफू त फुक्क मुड तःगु खाँ न्यडा । चीनया अजगु साफुकुथित मेमेगु थासयनं दः गू खाँ न्यडा । थजगु विषयले भ्नी थाय् च्वंगु पुरातत्व विभाग, राष्ट्रिय पुस्तकालय, प्रजा प्रतिष्ठानया भाला कुबियो च्वंपु कर्मचारी, तः तःहांगु पद घय्पुड च्वंपु पदाधिकारीत, शिक्षा व संस्कृति मन्त्री तय्के ज्ञान दै धाय्गु मति तया ।

भारतीय संसदीय पुस्तकालय, बंगलादेश व श्रीलङ्काया संसदीय पुस्तकालय नं स्वयगु ह्वता चूलागु खः । साफुकुथिया ब्वनेगु क्वथाय् ब्वनिपुं खाली मजु । भ्नीगु संसदीय पुस्तकालय २५/२६ दाँखय् सिंहदरबारये स्वकतक स्वथाय् थाय् हिले धुकेल । तर भ्या भति हँ बांलाड वगु खानेमरु उब्ले जिपुं ब्वनामिपिसं हकनं प्रजातन्त्र वय्धुकया प्रधानमन्त्री व शिक्षामन्त्री तय्गु किपा यखायो तःगु दःलाकि मरुछक स्वयमःसि वयो च्वंगु दः !

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नपांया खँलाबँलाहा

ख्वप नगरपालिकाजक अजगु नगरपालिका खःगुगु नगरपालिकां नेपःया फुक्क नगरपालिका स्वयो न्हःपां शिशु स्याहार केन्द्रनिसें विश्वविद्यालयतक ब्वंकेगु व्यवस्था यात ।
-मेयर प्रजापति

ऐतिहासिक, सांस्कृतिक व पर्यटकीय जिल्ला ख्वपया दकले तःहिम्हा जेठा नगरपालिका खः ख्वप नगरपालिका । ख्वपयाता नेपःया रोमजक नं धाइ । पुखु-पुखुया सहरजक नं म्हासिइक वयो च्वंगु थुगु ख्वप देशे तःपुखु (सिद्ध पुखु) नःपुखु, भाजुया पुखु, (कमलविनायक) यातुबारे पुखु, दुमजुलगायतया यक्व यक्व पुखु संरक्षित जुयो शोभा बियो च्वंगु दः । संस्कृतिया नगर, तस्कं बांलाक म्वाकःतःगु जीवित सम्पदा, नाचगानया राजधानी व नेपःया सांस्कृतिक रत्न थी थी नामं छायापिया तःगु थुगु ख्वप देशे जुजुधौ, तक्वा तपुली हाकुपटासी, चाया थालाबालाँ, हस्तकला, काष्ठकला देशय नां दां । १२ गू शताब्दीपाखे जुजु आनन्द मल्लं ख्वप दे निस्वांगु व १५ गू शताब्दीतक थव ख्वपदे मल्ल जुजु पिनिगु राजधानी खः । थानाया लाय्कु, डातापोल्हँ (तःमाही) दत्तात्रय (तचपाल) विश्व सम्पदा सूचीख्य लाड च्वंगु खः ।

थुलिजक मखु ख्वप शिक्षाख्य नं नेपःदेयया मेगु थाय् स्वयो अपलं हज्याड च्वंगु थाय् खः । थ्वहे खाँयाता क्वछिड ख्वप नगरपालिकाया मेयर सुनिल प्रजापति नपां जूगु खँलाबँलाहाया लिधंसाय् -

न्ह्यसः नगरपालिकाय् जनप्रतिनिधित भ्रःगु नं १७ ला दन । थुगु ई दुन शिक्षा क्षेत्रे छुछु ज्या जूगु खाने दः?

लिसः : ख्वप नगरपालिकाया मुख्य ध्यान शिक्षा क्षेत्रेहे लाड च्वंगु दः । स्थानीय निकायया निर्वाचन जुयधुक जिपुं त्याक वाडानिं स्थानीय सरकार ऐन द्यकल । १२ गू तगिं अर्थात् माध्यामिक तहतकया फुक्क अधिकार स्थानीय तहयाता बिल । वहे कानुनया लिधंसाय् शैक्षिक विकास हज्याक यंके गुलि जिपुं लीमलाक जुयो च्वडा । स्थानीय पाठ्यक्रमनं तय्गु अधिकार काथं स्थानीय शिक्षक व शिक्षाविद्द नपां सल्लाहयाड भीगु थाय्बाय्, संस्कृति नपां ख्वपे जन्मजूपुं राजनैतिक नेता, कार्यकर्ता, सहिद, संस्कृतिविद्, इतिहासविद्दतय्गु

जीवनी स्थानीय पाठ्यक्रमे तय्गु क्वछिड थ्वहे शैक्षिक सत्रनिसें छगू तगिं व खुगू तगिं या विद्यार्थीपिन्ता ब्वंके बिय धंगु दः । गगु पाठ्यक्रमे स्थानीय नखाचखा, तःजिलजि, निसें भूगोल, राजनीति, इतिहास, आन्दोलन, कासाया विषय दुथ्याकागु जुल । ख्वप नगरपालिकाया दुने ९२ गू विद्यालयत दः । ३५ गू सरकारी, बाँकी निजी । ऐनख्य च्यागूतगिंया आधारभूत परीक्षा नगरपालिकां हे काय्मःगु व्यवस्थाकाथं फुक्क पक्ष दुथ्याक परीक्षा समिति दय्क प्रश्नपत्र (न्ह्यस) दय्केगु, जाँच काय्गु, कापी जाँचयाय्गु नपां परीक्षाफल पिकाय्गु ज्या नपां अनुगमनया व्यवस्था याड जाँच बांलाकहे क्वचाय्कागु खः ।

सामुदायिक व संस्थागत स्कूलया दथ्वी शैक्षिकस्तरया थाथ्याकोथ्या माथांकेगुलि जिमिगु ध्यान केन्द्रित जुयो च्वंगु दः । सामुदायिक स्कूलयाता बांलाकेया निंतिं क्वय्निसेंहे ल्हवनेगु काथं ब्वंकिपुं शिक्षिकातय्ता मन्टेश्वरीया तालिमबियो खुलातक मदिकक अनुगमननं याडा ।

ब्वंकिपिसं बांलाक मब्वंकसा ब्वनिपुं मचात बांलाइ मखु । उकिं ब्वंकिपिन्ता तालिमया ग्वसः ग्वयो च्वडा । कलेजयनं, इतिहास, संस्कृति, भूगोल, ब्वनिपिनिगु ल्या तस्कं म्हव खान दः । उकियाता बिचः याड स्वंगुगु नगरसभाख्य नीति व ज्याभ्वःख्य संस्कृति, भूगोल, इतिहास, नेपालभाषा ब्वनिपिन्ता मनक्वसाय्केगु उद्देश्यं निश्चित धेवा छात्रवृत्तिकाथं बिय्गु

क्वछिडागु जुल । उकिया ज्याभ्वः द्यक च्वडागु दः । सिधलकिं जिपुं हज्याय् । धेबा मदयो ब्वने मफूपुं विद्यार्थीतय्या लागिं दसि पौ (सर्टिफिकेट) धितो तयो डागु लाखतक शैक्षिक ऋण काथं त्याय् बिय्गु व्यवस्था याडागु जुल । थुकियागु नं कार्यविधि द्यक् च्वडागु जुल ।

न्ह्यसः ख्वप नगरपालिकां शिक्षाक्षेत्रे याड वयो च्वंगु ज्या याता कदर यासे ख्वप नगरपालिकां बांलाक ज्या याइ धाय्गु फुक्कसिनं धायो वयो च्वंगु दः । छुकिं छिकपिन्ता थुगु हौसला चू लाता ?

लिसः धेबा व अनुशासन न्ह्यकंथं स्वय् द्यक् पारदर्शिता जुयम धाय्गु पाठ नेमकिपां सेंगु खः । न्ह्यागुनं ज्यायाय् हाँ जनतातय्के न्यड जनताया दशवी वाड अमिगु ग्वाहाली कायो याय्मःधाय्गु पार्टीया नीति खः । जिमिसं चुनाव्य् घोषणापत्रखे नं याय् फगु ज्या जक नुवाय् मफैगु भाङ्गखाँ ल्हाय्मखु । धाय्गु खाँ ज्या याडा हे त्वःते जक धाय्गु खः । उकिहे लगेजुयो नं च्वडागु दः ।

दकले न्हःपां ख्वप उच्च मावि चायक पला छिडा । अः हिंगुदा लिपा नगरपालिकाया खुगू कलेज दः । गुकि ६५ गू जिल्लाया विद्यार्थीत ब्वड च्वंगु दःसा ख्वप मावि ५० गू स्वयो अप्वः जिल्लाया २५ स विद्यार्थीत ब्वड च्वंगु दः । थुगुल्याखं ख्वप नगरपालिकां देशादेछीसिया सेवा याडा च्वंगु धाय्मः । जिमिता उत्साह, प्रेरणा बिङ्गु नेपाल मजदुर किसान पार्टी हे खः । छम्हा कार्यकर्ताया हिसाबं जिमिसं अनुशासनया पालना याडा । अनुशासने च्वनिगु पार्टी जूगुलिं जिमिपुं न्ह्याम्हाहे च्वंसा छुं पाइ मखु । अज हज्याय्गु कुतः जक याइ । मेपिसंथे खाँ छता ज्या छता याय्गु अले मफैगु तःतः हांगु खाँल्हाड जनतातय्या भाङ्ग लाय्गु ज्या जिमिपाखे जुइमखु । छुं नं ज्यायाय् न्ह्यौं ब्याक्क खँल्हाबल्हायाड छगू (निपं) निष्कर्ष पिकायो वहे काथं ज्या सानेगु । फुक्क क्षेत्रे थुगुह काथं ज्या याड वयो च्वडागु खः ।

न्ह्यसः अःतकया नगरपालिकाया शैक्षिक अवस्था सन्तोषजनक दःला ?

लिसः का. माओया धापु काथं - सन्तोष अध्ययनया शत्रु खः । उकिं थुलिंखहे सन्तोषकायो दियमःगु मरु । सरकारी स्कूलया शैक्षिक स्तर गुकाथं थाहाँ वय्मःगु खः अथे जूगु खानेमरु । उकिं वहे काथं हज्याडा च्वडागु दः ।

न्ह्यसः उकिया कारण (हुनि) छु जुई ?

लिसः अपलं शिक्षकत अनुभव व तालिम दःपुं जूसां

अवकाशजुइगु नेदा पेदाजक बांकी दःपुं जुयो नं अथे जूगु जुय् फः । योग्य, अले ल्याम्हो जोश व उत्साह दःपुं ल्यासे ल्याम्होपिन्ता शिक्षक यागु जूसा अजगु समस्या मवइगू जुइ । अः म्हवः जक धेबा कायो नं निजी विद्यालयं बां बांलापु, स्यल्लापुं विद्यार्थीत ब्वलांक च्वंगु दः । गुलिं सरकारी स्कूल देशया नमुना जुइक बालाड च्वंगु दः । गुलिं विद्यालय त कमजोर उकिं थुगुसी ८ गू १० गू स्कूलया शिक्षकतय्या सरुवा याडागु खः । गुकिं नेम्हासिया अनुभवया कालविलं स्कूल बांलाइ । गनां विद्यार्थी म्हव, मास्टर अपः गनां विद्यार्थी अपः मास्टर म्हव थ्व नेगू गलत जूगुलिं समानुपातिक काथं मिलेयाय्गु कुतः याड च्वडागु खः ।

न्ह्यसः शिक्षाया जगकाथं कायो तःगु इसिडिया तालिमया खाँ काड दिल । नगरपालिकाय् ग्वःगु इसीडी दःथे ?

लिसः जिमिके ३५ गू इसीडीखय् ४२ गू कोटा दः । २० म्हा विद्यार्थीता छम्हा शिक्षक धाय्गु नियमकाथं गनां गनां मछिंगु नं दः । ३०/४० म्हा विद्यार्थीता छम्हा जक शिक्षक नं जुयो च्वंगु दः । गुकियाता फःफः थें अले निजी स्रोतं नं ब्वंक वयो च्वंगुलिं अःपुल । थौं स्वयो हिदा हाँया कोटाखय् बाहेक छम्हा हे अप्वः बिय फःगु मरु । उकिनं (१८ सय) हिं च्यास, स्वदां जुयो अः खुदो थ्येकला न्हिनेस दामं च्या त्वनेता हे मगा ।

न्ह्यसः मेगु नगरपालिकां इसीडीयाता प्रोत्साहन भत्ता धायो १५ स निसें नेद्दातक अपः धेबा बियो वयो च्वंगु न्येने दः । छिकपिन्सं छु याड दियागु दःथे ?

लिसः जिमिसं अथे मयासीं तालिम बियो दक्ष द्यक्केगु अले सुं स्वयो कम मजुसेलिं व न्ह्याथाय्नुं पुइ धाय्गु मतिं ज्या साड च्वडागु खः । नगरपालिकाया गछेनं स्वयमाल । वय्कपुं ४२ म्हा दःपुं मध्ये खे म्हातिं म्हातिं थः थःगु समस्या दः । वय्कपिसं न्युनत्तम तलबया माग याड च्वंगुलिं जिमिसं छुयाय् फै धाय्गु अध्ययन याड च्वडागु दः ।

न्ह्यसः विद्यालयया अनुगमनया ज्या गुकाथंन्ह्याक च्वडा ?

लिसः नगरपालिकां शैक्षिक सुधार व आर्थिक ग्वाहालीया पक्षं अनुगमन याड वया च्वंगु खः । वडा नं ७ या वडाअध्यक्ष उकेश कवांया नायोलय् छगू अनुगमन समिति ज्या न्ह्याक च्वंगु दः ।

न्ह्यसः अनुगमन वांसां मवांसां शिक्षा बांलाकेगु स्वयो

भौतिक पूर्वाधारया माग हे अपः वड्गु खानेदः । थथे छाय् जूगु जुड ?

लिसः नगरपालिकां श्व नेगू पक्ष हे कय्च्याड अनुगमन याड वयो च्वंगु दः । छगू नेगू स्कूलया छम्हानेम्हा शिक्षक बाहेकं ९९ प्रतिशत शिक्षकत तालिम दःपुं खः । भौतिक सुविधा स्वयेबल शौचालय, भान्छा (बैग) पुस्तकालय (साफुकुथि) कमजोर खाने दः । उकिं अनुगमन याड मःगु थासय् सरकारं बियो हःगु धेवा व शैक्षिक विकासया नितिं तयो तःगु बजेट नं वयक पिन्ता बियगु निर्णय याडागु दः । गनां मदय्क मगा आना प्राथमिकता काथं वियगु जुड ।

न्ह्यसः भ्नीगु थासय् शिक्षा नेगूकाथं न्ह्याड च्वंगु खाने दः । संस्थागत (निजी) व (सामुदायिक) सरकारी । नगरपालिकां सरकारीयाता जक कय् च्याड यंकिबले संस्थागत (निजी) स्कूलतय्ता अन्याय मजुला ?

लिसः मथाय् स्वयो भ्नीथाय् भतिचा पाः । निजी स्कूलयाता नं जिमिसं न्ह्यागुनं ज्याइवःखय् नपां यंक च्वडागु दः । अन्तरविद्यालय धिं धिं बल्ला कासाखय् दुथ्याक फुक्क स्कूलयाता खुदोत्याया ल्याखं खेलकुद सामानबिया ग्वाहाली याडा । थाबने गुदोत्याया ल्याखं खेलकुद सामान इड ग्वाहाली याडा । वांगू दौय् ४७ गू व थुगुसी ७० गू स्कूलता ग्वाहाली याडा । गुकि निजीस्कूल हे अप्वः दः । निजी व सरकारी दक जिमिसं पाकागु मरु । प्रतिस्पर्धाखय् नेगू उथे जूसा जक बांलाइ । नेगू नपां तयो यंके दःसा बांलाइगु मतिं थथे याडागु खः । अः गुलिं सरकारी स्कूल नं बांला । शैक्षिक स्तरखय् विभेद मदय्मः दकहे सामुदायिक स्कूलतय्ता नं नगरपालिकां प्राथमिकताखय् तयागु खः ।

न्ह्यसः मास्टरतय्गु ज्याखं सामुदायिक स्कूलतय्ता कुंखिड च्वंगु दः । मास्टरतय्गु मनोबल थाकाय्ता छु याड दिया ?

लिसः मास्टरतय्गु अनुशासनय् तय्ता अल शिक्षा बांलाक थाकाय्ता सरुवा नपां स्थानीय पाठ्यक्रम छयलेमःगु अले निजी क्षेत्र स्वया सामुदायिक क्षेत्रया मास्टरतय्ता प्राथमिकता बियो निजी स्कूलसरह थाकाय्गु कुतः । याड च्वडागु दः ।

न्ह्यसः । स्थानीय पाठ्यक्रम ब्वंकगु नं दाच्छी दैन । थुकिया लिच्च गथे वया च्वंगु दः ?

लिसः थुगुसी (गाईजात्रा) सापारु स्वयो न्हपा हे विद्यार्थी तय्गु घिन्ताडघिसी पिब्वत । मास्टरत व विद्यार्थीतय्गु उगू

कुतः स्थानीय पाठ्यक्रमया प्रभाव धाय् फः । गथामग चहे न्हपा हे थी थी कासा त म्हेंतगु खान दत । स्थानीय कासा कसिपाय्चाया धिं धिं बला कासा नगरपालिकां याडा । नपां स्कूल स्कूले नं यात । भ्रण्डै तानेतांगु कासा त भ्नीसं ग्वसः ग्वयो हज्याका । अः श्व २०/३० दा तक मदिव्क न्ह्याइ । थुकिं जीवन्तता काइ ।

न्ह्यसः स्थानीय पाठ्यक्रमजक दयक साफु मरुबले मास्टरत थाकु चाया च्वंगु दः धाय्गु खाँ वयो च्वंगु दःनि ।

लिसः पाठ्यक्रमया लिधंसाय् ब्वंकगे अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास खः । भ्नीथाय् मास्टरतय्के साफूखय् दःगु जक ब्वंकगे बानी दः । विद्यार्थीतय्ता ब्वंके हाँ मास्टरतय्सं ब्वनेमः धाय्गु बानी याकेगु कुतः याड च्वडागु दः । मास्टरं साफुकुथि (पुस्तकालय) वाड सन्दर्भ सामग्री थमनं ब्वड ब्वंके मःगु खः । बाँकी चित्र फोटो किपात (श्रव्य दृश्य) या लागिं मःगु शैक्षिक सामग्रीत फुक्क स्कूलयाता बियधुंगु दः । गुलिं खाँत वयकपुहे विज्ञ खः । नखाचखा डाय्क वयो च्वंगु हे खः । अः पाठ्यक्रमया लिधंसाय् ब्वकेमः धाय्गु दिननं वइतिनि ।

न्ह्यसः नगरपालिकाय्गु शैक्षिक म्हागस छु दः?

लिसः शिशु स्याहारनिसें विश्वविद्यालयतक ब्वंकगे ज्या याड वयो च्वडागु खाँ सकिसिनं स्पू । वहेकाथं हज्याड वयो च्वडागु दः ।

न्ह्यसः विश्वविद्यालय चाय्केगु अधिकार स्थानीय तहता मरु । उगु चुनौती गथेयाड ज्यंकेगु ? तःहांगु संघर्षहे याय् मालिला ?

लिसः चुनौति मरुगु विषय हे दैमखु । न्हपा शिशु स्याहारतक हे मरु । अः भ्नीसं चाय्क च्वडा । कलेज चाय्केगु खाँ कानुनं बांलाक धायो तःगु मरु । अथे नं भ्नीसं खुगू कलेज चाय्क च्वडा । कानुनी खाँ मिले याड केन्द्र वा प्रदेशं कानुन दय्क ब्यूसा भ्नी सक्षम धाय्गु खाँजक काडागु खः । अधिकार फ्वनेगु मखु काय्गु खः । गथेयाड काय्मः धाय्गु खाँ मिलेयाड काय्गु खः । अः विश्वविद्यालय ऐन दय्वं हे दकले न्हःपां गनां हे रोकतोक मदय्क विश्वविद्यालय चाय्के । उब्ले ख्वप नगरपालिका शिशु स्याहार केन्द्र निसें विश्वविद्यालय तक चाय्कगु न्हपांगु नगरपालिका जुड । श्व जिमिगु म्हागस नं खः । श्व मथां हे पुवानी ।

२०७५/पुस १२/नुवागी अनलाइन ।

ख्वप नगरपालिकाया प्यकःगु नगरसभा उलेज्या ज्याइवसं नगरप्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं वियोद्युगु न्वचुः

प्यकःगु नगरसभाया मू पाहां नेमकिपाया नायो हानेबहम्हा नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) जु, विशेष पाहां नेमकिपाया छयाञ्जे नपां सांसद प्रेम सुवालजु, प्रदेश सभाया सांसदज्युपुं ।

ख्वपदेयाता ज्ञानविज्ञानया केन्द्र, पर्यटकीय गन्तव्यस्थल, कलासंस्कृतिं जःगु साँस्कृतिक नगर दय्केगु मूआजु ज्वड जिपुं जनप्रतिनिधिपुं ह्वयो च्वडागु जुल । चुनावबले नेपाल मजदुर किसान पार्टी पिब्वगु घोषणापत्र व जनतातय् हःनें बियागु बचनया लिघंसाय् जिमिसं ज्या हज्याकेगु खः । गुब्लेतक जिपुं दै उब्लेतक जिमिसं ख्वप दे व थानाया जनताया भिं जुइगु ज्याखय् पला छिय्गु खः । जिमिता नैतिकता, न्हय्कं स्वय्थें पारदर्शिता इमानदारी व आर्थिक अनुशासन नेमकिपां स्यंगु पाठ खः । जिमिसं याडागु ज्याभ्वः जनताया दशवी सकसिनं थुइके फँगु काथं शिलापत्रथें ब्वयो वयागु खः । अथे हे ब्वयो क्यनेतुं तिनी ।

ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति

हानेबहपुं जनसमूदाय,

गांगामय् सिंहदरबारया सः श्वय्कल । अथेयांजनतां

मति तयाथें अनुभूति याय् मखानि । संघीय सरकारया च्वय् च्वय् च्वपुं पदाधिकारी तय्सं संविधानं स्थानीय तहता ब्यूगु अधिकार नपां विय्गु मतिमत । अमिगु मति न्हपायाय्थें हे केन्द्र सरकारं आदेशयाड शासन याय्गु कुमति खानेदः । नेपःया संविधान व स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ रं ब्यूगु अधिकारनपां थी थी त्वहः माल लिफ्यनेगु कुतः याड च्वंगु खानेदः । आ.व. २०७५/२०७६ या बजेटं स्मारक

ख्वप नपाया प्यकःगु नगरसभा उलेज्या ज्याइवया मूपाहां व पाहांत

संरक्षण व दरबार हेरचाह अड्डाया फुक्क स्वयूगु तलब व विकास बजेट नपां नगरपालिकाया बैङ्क खाताय तयोबिल । थौंकन्हे पुरातत्व विभागं पौ चवयो स्वनिगःया विश्व सम्पदा क्षेत्र दुने लागु फुक्क कार्यालयत संघीय सरकारं हे स्वयूगु धायो बजेट लिता यंकल । संविधानं मावितगिंतकया फुक्क अधिकार स्थानीय तहया जिम्माय बिय धुंकगुलि अः जिल्ला शिक्षा समन्वय एकाइ दयक जिशिकाता म्वाकेगु कुतः याड च्वंगु खानेद । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०४३ सं प्राविधिक कर्मचारी व श्रेणीविहिन कर्मचारी स्थानीय तहं हे भर्ना याय् फौगु खाँ स्पष्ट कानुनी व्यवस्था दःसां नेपाल सरकारं 'छम्हा हे कर्मचारी तय्मते' दक पौ छवयो हःगु दः । न्हूगु संविधानें चवयोतः काथं संघ, प्रदेश व स्थानीय तह थः थःगु लागाय ज्या सानेता स्वतन्त्र खः । सुं सुयागुं अधिनय् चवड ज्या साने म्वः । स्थानीय तहःता मःपुं कर्मचारी त थः थमं हे तय् दय् मः । छुंनं त्वहः तयो व अधिकार लाककाय् दैमखु । संघ सरकारं थुकि बिच याईगु आशा याडा ।

सहकारी, शिक्षा, स्वास्थ्य व कृषिनपां संविधानया अनुसूचि ९ खय् चवयो तः काथं साभ्ना सूचिखय् चवयोतःगु १५ गु विषयले अः तक छुं हे ल्हासल्हा मयानि । संघ, प्रदेश व स्थानीय तहया दश्वी खँल्हाबल्ला याड अधिकार मःगुकाथं इड बियमःगुलि प्रदेश सरकार निस्वांगु दाच्छि दयानं उकि छुं हे च्यूता मतगु तस्कं मिलेमजगु खाँ खः । लज्जाया खाँ खः । संविधान पुवांकेगु वा पूर्णकार्यान्वयन या नितिं फयांफक्व मथां उगु ज्या याय् मः ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ य् दाच्छिया नेक नगरसभा चवनेमःगु व्यवस्था दः । स्वंगूगु नगरसभा २०७५ असार ८ गते न्ह्याक असार ३० गते क्वचःगु खः । उगु नगरसभां आर्थिक वर्ष २०७५/२०७६ या लागिं रु. १ अर्ब ७३ करोड ४० लाखया विनियोजित बजेट पास यात । नीति व ज्याभ्वया लिघंसाय् क्वः छयूगु उगु बजेटकाथं ज्या छयलेगु (कार्यान्वयन याय्गु) लि हःचिल चवडा । धात्थें धाय्गु खः सा थव नगरसभा विधेयक सभा खः । बजेटयाय्गु (खँल्हाबल्हा) समीक्षा याय्गु नपां नगरपालिकाया

अधिकार क्षेत्रदुने लागु विषय (धलः) खय् मःगु विधेयक व कार्यविधि (ज्या) त नगरसभां पास याड ।

आय पाखे :

आ.व. २०७५/७६ खय् विनियोजित बजेटखे मतितायागु स्वयो अप्वः राजश्व मुडागु दः । २०७५ साउन निसें मंसिरतक आन्तरिक राजश्व १७ करोड ९७ लाख ५९ हजार ५ सय ४ दां मुडागु खः सा २०७४, ७५ या उगु इलय १३ करोड ९९ लाख ४३ हजार ७ सय ६९ तका दां जक मुंगु खः । थुगुकाथं थाबने स्वयो थुगुसी २८.४५ प्रतिशत आ.व. राजश्व मुनेगु ज्या जूगु खः ।

अथे हे बाह्यस्रोत अथे धाय्गु नेपाल सरकार राजश्व बाँडफाँड व मेगु पाखें २०७५ साउन निसें मंसिर मसान्ततक ३१ करोड ९३ लाख ७२ हजार ६ सय तका दां दवहँ । वगु खःसा २०७४/०७५ या उगु हे इलय २८ करोड ९२ लाख ७७ हजार ६९४ तका दां दवहँ वगु खः । थव थाबने स्वयो थुगुसी १०.४० प्रतिशतं अप्वः खः । थवनेगु आन्तरिक व बाह्य याड मुक्कं आय (आम्दानी) खय् १६.२९ प्रतिशत अप्वः खः ।

घरजग्गा (छँ वुँया) करे थाबने निसिं हे (५० प्रतिशत) बच्छी जक पुलेवं गाःक त्वत बियो चवडागु खः । थुगुसी वांगु डालाखय् १ करोड ९२ लाख तका दां उठे जुगु खः सा थाबने वहे इलय ९६ लाख ७६ हजार जक दां उठेजगु खः । थव थाबने स्वयो दुगांछि बढे जूगु खः ।

खर्चपाखे :

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ खय् ४१ गू नगरस्तरीय योजनाया लागिं ३६ करोड ५१ लाख २३ हजार विनियोजन (क्वःछिडागु) याडागुलि छवप अस्पताल, हनुमानघाट सुधार, भाजु पुखु, वडा नं. १ व ३ या वडा समिति कार्यालय तयता छँ दानेगु, (वर्षा) वःवगु नाः मुनेगु, दत्तात्रय ल्वहँतं सियगु, वडा-वडाया ब्यायामस्थल दय्केगु, भेलुखेलेया गय्भिसिंघोथाय् च्वंगु ताँ दय्केगु, भैल देगः ल्हवनेगु, नगरकोट वानेगु लाँया फः दय्केगु नपां क्वछिडागु फुक्क धाय्थें ज्या जुड च्वंगु दः । लाय्कुली च्वंगु केदारनाथया देगः भण्डै जाइगु जुल । वत्सला देगः या ज्या बच्छी सिधल ।

१६ करोड २३ लाख बराबरया छसिकाथं दय्कागु योजनाकाथं भौतिक पूर्वाधार विकासपाखें नीगु व सम्पदापाखे स्विंस्वंगुयाड (३३ गु) योजनाया ज्या क्वचाय् धुंकल । बाकी दःगु फुक्क ज्या न्ह्याक च्वंगु दः । वडा वडायता क्वः छिडागु धेबाखं थुगुसी हिंन्यगू फल्चा, ल्वहँ हिति, सतः नपां थी थी भौतिक पूर्वाधार दय्केगु ज्या क्वचाय धुंकगु दः सा गुलिं ज्या जुड च्वंगु दः ।

आ.व. २०७४/७५ खय् चालु खय् ३३ करोड ४७ लाख ५७ हजार दां बजेट (विनियोजन) क्वः छिडागु खः सा उगू हे दाँया मंसिर मसान्ततक खय् १४ करोड २० लाख २८ हजार ६ सय १५ तका दां खर्च जूगु खः । थुगु आर्थिक वर्षखय् चालु खय् ८७ करोड ९३ लाख ८८ हजार (विनियोजन) क्वः छिडागुलिः मंसिर मसान्ततक खय् २३ करोड ४४ लाख ९८ हजार खर्चजुल । गुगु क्वछिडागुया २६.६६ प्रतिशत खः ।

पुँजीगत पाखें आ.व. २०७४/७५ खय् ७२ करोड ७ लाख ४३ हजार रुपैयाँ विनियोजन याडागुलि उगूहे दाँय मंसिर मसान्ततकखे १७ करोड ८९ लाख ७६ हजार खर्च जूगु दः । आ.व. २०७५/७६ खय् ८५ करोड ८६ लाख १२ हजार तका दां विनियोजन जूगुलि थुगुसिया मंसिरतकखे १८ करोड १२ लाख ७२ हजार खर्च जुयो २१.२१ प्रतिशत खर्च जुगु खाने दः ।

अथे थुगु आ.व. खय् मुक्कं १ अर्ब ७३ करोड ४० लाख विनियोजन बजेट पारित जूगुलि चालू व पुँजीगत नपां याड मुक्कं ४१ करोड ५७ लाख ७० हजारतका खर्च जूगु दः । थाब्ने स्वयो ९ करोड ४७ लाख ६५ हजार तका दां अप्वः खर्च जूगु खाने दः । क्यान्सर (उखुम) मृगौला प्रत्यारोपण, नुगःया शल्यक्रिया व मष्तिष्कघाट थजगु तः तः ह्रांगु ल्वय जूपुं नगरवासीतयता थुगुसीया मंसिर मसान्त तकखे मुक्कं ९० म्हासिता म्हातिं हिद्व (१०,०००) ल्याखं ९ लाख दां इय धुंगु जुल ।

हानेबहपुं जनसमूदाय,
स्वंगुगु नगरसभा क्वचाय्धुंक याडागु ज्या या छुं छुं खाँत काने

नेगूगु नगरसभां क्वः छयूगु नगरपालिका शिक्षा ऐन २०७४ काथं नगर दुने न्ह्याकच्वंगु फुक्क ब्वनेकुथि व्यवस्थापन समिति निस्वाने धुन । भीगु हे थाय्या भीगु भाय्, संस्कृति, लिपि, सम्पदा, कासानपां समाजया थीथी लागाय् लोकंहवापुं हानेवहपुं मनूत म्हासिइके वियूगु नपां अमिगु बारे थुइके वियूगु मतिं स्थानीय पाठ्यक्रम दय्क छयलेधुंगु दः । छगू तगिं व खुगू तगिंखय् अः श्वहे पाठ्यक्रम काथं ब्वंक च्वंगुनं दः । अः वइगु शैक्षिक सत्र २०७६ या लागि नेगू व न्हयगुतगिंया पाठ्यक्रम दय्क च्वंगु दः । सामुदायिक स्कूलया शैक्षिक स्तर च्वन्ह्याकेता मास्टर तयता तालिम, विद्यालय अनुगमन, ब्वनिपुं विद्यार्थी व ब्वंकिपुं मास्टर तयगु (अनुपात) सहलह मिलेयाड मास्टर तयगु काज सरुवा व भौतिक सुधारयानिति आर्थिक ग्वाहाली नपां छगू काथं याय्हे शैक्षिक क्यालेण्डर दय्केगु कुतः याड च्वडागु खः ।

विद्यार्थीतयगु शैक्षिक व चारित्रिक विकास याय्गु मतिं आधारभूत व मा.वि. तहयाता चित्रकला, च्वखँ, व (नवचु) वक्तृत्वकला धें धें बलाकासा नपां थीथी कासाया धेंधें बला याडागु खः । नगरपालिकापाखें न्ह्याकच्वंगु कलेजे अनुसन्धानयाता बःबियो च्वडागु द ।

शिक्षा ऐन काथं ८ गु तगिंता जाँच न्ह्याकेता समिति निस्वाड २०७५ चैत्र ७ गते निसें जाँच कायगु ग्वसः ग्वय धुंगु दः ।

छँ छँ नर्सिङ्ग सेवायाता मदिकक न्ह्याकेगु काथं वडाय्-वडाय् स्वास्थ्य शिविर न्ह्याक वयागु खः । वांगु कार्तिक महिनातकया दुने फुक्क वडाय् मिसायत्गु मचाछँ (पाठेघर) परीक्षण शिविर न्ह्याके धुंगुखः । वडा वडाय् ज्या साड च्वंपुं नर्सतपाखें नगरबासी तयके चिनी रोग, उच्चरक्तचाप व थाइराइड थजगु मेपिन्ता मपुनिगु ल्वय अप्वः खानेदगु प्रतिवेदनं काथं अः वइगु फागुन महिनाया दुने चिनी ल्वय, उच्चरक्तचाप व मृगौला ल्वय्या शिविर तयगु खाँ क्वछिडागु जुल । वहे काथं छुं छुं वडाय् शिविर न्ह्याके धुंकगु नं दः ।

आयुर्वेदिक उपचार (नेपाली वासः) खय् जनतातय्

विश्वास अप्वयो वांगु खानेदः । थुगु आर्थिक वर्षखे मुक्कं ६२०० म्हा मनूतयसं उपचार कायधुंकगु दः सा अः स्कुले व कलेजय् श्व विषयया खाँ ब्याकेता स्वास्थय कःमि त वानेगु कुतः याड च्वंगु दः ।

भवखा ब्वयो छँ दुड टहराय् च्वड च्वपुं पीडितत अपः सिनं छँ दाने मफयो च्वंगु दः । ख्वप नगर दुने (लाभग्राही) छँ दुपुं ७६२२ दःगुलि न्हापांगु किस्ता कःपुं ५५६८, नेगुगु किस्ता कः पुं १४४१ मध्ये २६ म्हा सिया धेबा काय् बाकी पुं व स्वंगुगु किस्ता कःपुं २८८६ जक खाने दः । स्वदात्या दुने भुकम्प पीडित मध्ये पेब्वय् छ ब्वसिनं हे स्वंगुगु किस्ता काय् फःगु मरू । अः छँ मदयकपिन्ता किस्ता खय् कःगु डय्द्व दां लिताब्यु घाय्गु सूचं खं पीडित तय्ता भन पीरं पीर मजुइक ब्युगु दः । अजपुं पीडिततय्ता विडगु अनुदानया ई व अनुदानया दां बढेयाय्मःगु खाँय् ख्वप नगरपालिकां बः बियो च्वंगु दः ।

दाँयदाँसं साँस्कृतिक धिंधिंबला याय्गु खाँ क्वज्युकाथं वांगु सापारुखुनुं ल्हयो वगु घिंताडघिसी, साँस्कृतिक प्याखं व बाँसुरी बाजाया धिंधिं बल्ला याय् धुन । थुगुसीनं सापारु व गुन्हीपुन्ही ज्वःछि पिदांगु साँस्कृतिक विधातय्गु मूल्याङ्कन याड सिरपा (नगद) या व्यवस्था याडा । नपां पुस २१ गते धाँ बाजा धिंधिं बल्लाकासा याडा । गुकि ३७ श्व खलं ब्वति कःगु खः । साँस्कृति म्वाक तय्ता नपां न्हुगु पुस्ताता उत्साह विय्ता थजगु ज्या भ्वः मदिकक न्ह्याकेगु खाँ क्वःछिडागु जुल ।

ख्वप नपाया ग्वसालय् वांगु कार्तिक ११ गते निसँ १७ गतेतक अन्तरविद्यालय कासाया धिंधिं बल्ला क्वःचाय्कगु जुल । उगू कासय् हिंस्वंगु थीथी कासाखय् ७० गू विद्यालयया १८ सय स्वयो अप्व विद्यार्थीकासामिपिसं ब्वति कःगु खः ।

दाँयदाँसं छगू अन्तरनगर धिंधिं बल्लाकासा याय् धायागु काथं थुगुसी फागुन ५ निसँ ८ गते तकखय् अन्तरनगर कराते धिंधिंबल्ला कासा याय्गु क्वछिडागु काथं उकिया तयारी याड च्वडागु दः । श्व हे पुस २५ निसँ २७ गतेतक खय् नपा ४ वडाया कासापुचः या ग्वसालय् मिसातय्गु

‘राष्ट्रिय महिला आमन्त्रण कबड्डी’ धिंधिं बल्ला कासा क्वचाल । श्वहे माघ निसँ जिम्नाष्टिक कासा स्यनेगु ज्या न्ह्याकल । अः फुटबल, भलिबल, बक्सिड, कराते, टेबुल टेनिस (खँबल) कासा स्यनेगुज्या मदिकक न्ह्याक च्वंगु दः ।

त्वनेगु नाः या समस्या ज्यंकेता नगर दुनेया थाय् थासय् नाः वैख्वःगु थाय् मामां ख्वपया २ वडा, ७ वडा व नौ वडाय् क्वःम्हुयो नाःपिकाय्गु ज्या जुयो च्वंगु जुल । उगु नाः त्वने जिइकेया लागिं फिल्टरया व्यवस्था याय्गुलि सल्हाबल्हा जुयो च्वंगु दः । भ्नीके नाःबुयो वडगु बांलागु थाय् मरुगुलिं लिपाथ्येकया बिचाः याड त्वनेगु नाः या लागि मेलम्ची या हे भरकाय् मालिगु अवस्था खाने दः ।

२०७५ माघ १ गते निसँ विश्व सम्पदा सूची खय् तयो तः गु तःमाही (टौमढी) प्यपांग्रा दःगु मोटर हय्के मबिय्गु खाँ क्वछिडागु काथं ज्या न्ह्याकेगु कुतः याडा । सम्पदा ल्यंक तय्ता नपां डायो वैपुं लाँजुव व मेगु देशं वैपुं पर्यटकतय्ता सुरक्षाय्गु मतिं थुगु ज्या याडागु खः । थुगु ज्याखय् प्रहरी प्रशासन, ट्राफिक प्रहरी व स्थानीय ख्वपया जनता नपां सहलह याड ज्या न्ह्याकागु खः ।

जनज्योति साफुकुथियाता अभ् बांलाकेगु (स्तर वृद्धि याय्गु नपां आधुनिक व अभ् सुविधा सम्पन्न साफुकुथि काथं न्ह्याकेगु मतिं थुगु आर्थिक दाँयसं ८ लाख ९४ हजारतका दां किछिया ४ द्वा व १५ गू साफु ताडागु खः। नपां ई-लाइब्रेरी दय्केगु कुतः याड च्वडा ।

बुइँ ज्यासाड नैपुं किसानतय्गु सुविधाया नितिं वयकपुं नपां सल्लाहयाड थीथी विषय (अन्तरक्रिया) खँल्हाबल्हा याड वडावडाय् वादाय्गु श्रेसर मेसिन छ्यले वियागु, आलुपुसा, छ्वपुसा सितिं इड वियागु, कृषि चुन इड वियागु नपां डालाया कृषि प्राविधिक तालिम न्ह्याकेगु कुतः याड च्वडा ।

ल्यासे ल्याम्होपिन्ता थी थी सीपमूलक (लाहातय् ज्या दैगु) तालिम न्ह्याक वयोच्वडागु काथं चिनियाँ भाय् नेवः भाय् व लिपि काष्ठकला (सिँज्या), साँच्याकेगु, बुँज्या (कृषि) सुज्यासुय्गु (सिलाइ) अले किबाया व्यवस्थापन याय्गु

तालिम बियो वयो चवडागु खः ।

सरकारीया जिम्मा नपाता वसेलिं उकिता ज्याछिंक, भिंक न्ह्याकेया नितिं इलय् ब्यलय् सहकारी प्रतिनिधिपिन्ता सहकारी ऐन व पल्सया तालिम न्ह्याक वयो चवडा । नपां दुनेया सहकारी तय्गु अनुगमननं याड वयो चवडा ।

भ्रीगु जीवन मभिकिगु नसा त्वसात बजारे मियो तः गु खाने दःगुलिं बजार अनुगमनयाता बः बिया । नियम विपरित धेवाया नितिं न्ह्यागु नं मीपिन्ता ज्वड कारबाही नं याडागु दः । उगु भ्रुवल्य् मज्यगु सामान ल्वाकछयाड मीपुं, म्याद फुगु वासः मीपुं जनताया स्वास्थ्य या च्यूता मतैपुं लबसीं तय्ता ख्याचव विय्गु, सामान जफत याय्गु नपां कानुन काथं बं पुडकेगु (दण्ड सजाय) नं याड वयो चवडा । थुकिता मदिकक न्ह्याकेगु खाँ ब्याक चवडा ।

लाय्कु दुने चान्हयनं मता च्याकेगु व्यवस्थाया लागिं प्राविधिक पुचः ता जिम्मा बियो ज्या हज्या कागु जुल । नगरया पुलांगु व न्हुगु बस्ती दुने मःथाय् बिजुलीया लठ्ठा थानेगु ज्या जुयो चवंगु दः ।

२०७५ सालया भवखाचां तिड तय्मःगु ड्युडापा भ्रुयो दरबार सर्वसाधारण जनता व विदेशी पर्यटक तय्या नितिं चाय्कागु जुल ।

भाजुयापुखु ल्हवनेगु नपां उगू पुखुया दश्वी चवंगु देगः छु गजगु खः धाय्गु सीकेता प्रतिवेदन पेशयाय्ता इतिहास एवं संस्कृतिविद प्रा.डा. पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठया (न्ह्यलुवाय्) कजिखय् पुचः दय्क मालेज्या जुयो चवंगु दः ।

नगर सुचुकुचु याय्गु ज्या अभ्र बांलाकेया नितिं फोहरमैला थासय् लाक मुनेया नितिं अल्पकालीन (मथां) मध्यकालीन (छु ई) व दीर्घकालीन ताबेतक मुनेगु थाय् मालेया नितिं छगू पुचः निस्वाड अध्ययन जुयो चवंगु दः २०७४ साउन १ गते निसैं बःछिया छन्हु १ गते व १५ गते नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं, कर्मचारीपुं, व स्थानीय विद्यालय, कलेज, टीम, क्लव, दाफा, भजन अले स्थानीय जनताया अपालं मुनेज्या याड सुचुकुचु ज्याखय् मदिकक ग्वाहाली बियो वयो चवंगु दः ।

छँ दानेगु ज्या चतारं जुयो चवंगु दः । थुगु आर्थिक

वर्षे ३०९ नक्सा दर्ता जूगुलि २५७ गू नक्सा पास जुय धुंकगु दःसा २४५ गू ता छाय्गु नक्सापास जूगु दः । अले छँ जालदक निर्माण सम्पन्न दसिपौ कःपुं ५९ जक दः गुलिं तस्कं कम हे धाय् फः । नक्सापासयाय् न्ह्यौं नक्सावाला नगरवासी तय्ता न्ह्याब्लें मदिकक नक्साया विषयले खाँथुडके विय्गु अभिमुखीकरण ज्या भ्रुवः न्ह्याक चवडागु दः ।

शिशुस्याहार केन्द्र (मचात स्वइगु थाय्) ई नपां मः काथं भिंक यंकेगु कृतः जुयो चवंगु दः । ताः ई निसैं ब्वंकेगु ज्यासाड वयोचवंपुं शिक्षिकात व कर्मचारीतय्गु सेवायाता स्वयो कानुनअनुसारं स्थायीयायता मःगु ज्या भ्रुवः न्ह्याकेगु काथं हज्याय्गु खः ।

खवप वडा नं. ६ देकोचाय् चवंगु खवप कलेज दड तयागु जग्गा बाहेक २८ पि जग्गाखय् आधुनिक सुविधा सम्पन्न अरनिको सभाभवन दय्केगु तयारी जुयो चवंगु दः । अः सहरी विकास व भवन विभागं नक्सा डिजाइनया ज्या जुयो चवंगु सिधैगु अवस्थाय् दः ।

तुमचो दुगुरे आवास योजनाया ज्या क्वचाइगु अवस्थाय् थेंगु दः । लाँ पीच याय्गु, वातावरण बांलाकेगु, अपासियगु, धः व फः दय्केगु ज्या जुयो चवंगु दः । अः तक खय् ६ करोड ९१ लाख बराबरया योजनाया ज्या सिधल । अः मः काथंया बाकी ज्या नं याड तुं वाने । अथेहे १६५३ पि (बुँ) जग्गाखय् न्ह्याक चवंगु देको मिबा इटापाके आवास योजनाया पूर्वाधार निर्माणया ज्यात उपभोक्ता समितिपाखें जुयो चवंगु दः । अः तक उगू थासय् ५ कि.मि. सडके रिटेनिङ्गवाल दय्के सिधल । नपां नक्सा नं १५ क, १५ ख व १५ ग या जग्गा रिप्लटिङ्गया ज्या जुयो चवंगु दः ।

खवप नगरपालिकां याड चवंगु शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा संरक्षण व सरसफाइया थी थी ज्या स्वयत्ता थी थी महानगर, उपमहानगर, नगरपालिका व गाउँपालिकाया प्रमुख, उपप्रमुख व वडाध्यक्षत भ्रीथाय् स्वः वय् धुंकगु दः । यँ, यलाय्, कैलाली, सिराहानपां थी थी ३१ गू स्थानीय तहया प्रतिनिधिपुं खवप भ्रायो स्वयो भ्राय् धुंकगु दः ।

(चिवाख)

थः कतः

✦ आशाकुमार चिकंबञ्जार

गुँया चवय तस्कं बांलागु ल्वहँ छगः दः ।
 ल्वहँकमिया मिखालं खांगु जूसा व लोहँ द्यो हे जुइगु खः ।
 आनातक सुयां मिखा मवांगुलिं ल्वहँ वाचिं गायक चवन ।
 ल्वहँ वाचिंगः लिइयो वनपां घाँय् बुयोवल । ल्वहँकालं
 छमा सिमाचा स्वमा (धुपि) नं बुयोवल । गुब्लेनिसें व
 सिमाचा स्वमा बुयोवला उब्लनिसें वयागु फाँय्फुइहे तः
 चव । वयगु पा : नं मुलुथें छा । थिलकिं तिल ।
 बःचामाड वसानिसे व सिमाचां ल्वहँयाता हिस्याड धाल
 छ न्हपानिसें थाना चवड चवडाम्हाधायां छुयाय् ? न
 तःग्वय् फता न तःब्याय् फता, उलिया उलिहे । ल्वहँनं
 स्वमायाता सम्भेयात । स्व, छवजि छथायसंचवडापुं ।
 जिमरूसा छंगु जोगासाहे दैमखु । थवं थवय् क्वह्योकेंगु
 बांलागु बानी मखु । स्वमायाता थजगु खाँ न्हयपसिलिं
 चाय् हे द्वहँ वांगु मखु । वं थता थमं महान तायक
 चवन । अः भी गां गामय् वानेम्बल अपुं हे थाना वै ।
 ई बिड वान । छन्हु आना तस्कं व वल ।
 तस्सिक वलं दायो सिमाचास्वमां फय्हेमफुत 'वग्यात'
 अले ल्वहँयाता कस्सिक ज्वन । अपलं वः वगुलिं विस्तारं

ल्वहँ नपां सिमाचास्वमानं क्वय् न्हयोड वल । अपुं छत्थुं हे
 क्वय्थयन । नेम्हां ग्याग्यां भवसुड चतुवाड चवन ।

वः दित । मनूत उगूथासय् स्वःवल । सिमाचा
 स्वमा खाड छम्हा मनूनं छें पियजक यंकल । स्वमा
 लयल्य् ताल । अले ल्वहँयाता हिस्याड धाल । स्वमा
 घाय्म्हा स्वमाहेक । छ ल्वहँ ल्वहँ हे क । अः छ आंकासं
 चतुवाड चवौं जि यां वान । व बछी जीवनभिन जक
 कतया छें वानेता तयार जुल । मनूया लाहातय् चवनेवं व
 स्वांमा भन भन हे न्यासी चाल । जि अः त हांम्हा जुइगु
 जुल । जिता फुक्क सिनं सहरे स्वः वइ ।

न्हि, ला, दाँ बित । छन्हु स्वमा कुतिकुति याड
 देके छाय्ता हल । स्वमा कचा पुजाभुइ ऐया । ऐया
 हालचवंगु ल्वहँया द्योवं ताल । अले द्यो वं धाल—“छं जिता
 म्हासिलला ! जि वहे ल्वहँ खः । छंगु घमण्ड, अले छंगु
 फुतीं चुंचा मुंचा ज्यंगु जिं गुलिव्यमालितिनि जुइ ।”
 द्योज्म्हा ल्वहँया खान्य न्यं स्वमा कचा भुगुलुं चवड
 चवन । व छगू लु थौं या समाजवादी व प्रतिक्रियावादी
 थें । छम्हा धस्वाड मेम्हा भुगुलुं चवड चवन ।

जलाखाला दे चीनया संस्कृति व पर्यटनमन्त्री लुओ सुकाड
 जुं २०७५ कार्तिक २९ गते खपे भ्रमण याड दिल । लाय्कुलि
 व तःमाही भ्रमण याय् धुंक वयकलं खप दे चीनया लागिं
 तीर्थस्थलथें खः धायोदिल । थुकिं कन्हेया दिनसं चिनियाँ पर्यटकत
 अप्वः वै धायगु (संकेत) चिं खः ।

विकास निर्माणया ज्या सानेगु भूवःलय् भीके यक्व मछिंहःगु
 (चुनौती) नं दः । यातायातया पार्किड, (मोटर दिकेगु थाय्)
 त्वनेगु नाः या मुहान (स्रोत) मिलेज्गु कासा ख्यः (खेल मैदान)
 खौहँ (हनुमानघाट) या सुधार थी थी भीगु चुनौती खः । थुकिया
 लागिं सरोकार दःगु संस्था व फुक्क नपां सल्लाहब्याक हःने
 यंकेंगु कृतः याड चवडा ।

खप सल्लाघारी चवंगु १०८ पि जग्गा संरक्षणया निंतिं
 माननीय सांसद प्रेम सुवालज्य् पाखें निस्वांक पःख दय्केगु ज्या
 न्ह्याड चवंगु दः ।

भीगु ज्याभूवः फुक्क सिनं सिइके वियगु मतिं भक्तपुर
 लय्पौ, खप पौ, नेपालभाषा प्रकाशन, फेशबुक पेज, भक्तपुर
 अनलाइन खबर पत्रिका, छवया नेन्हु एफ.एम. खय् (खप सः)
 भक्तपुर आवाज ज्या भूवः न्ह्याक वयो चवडागु दः ।

भीपुं जननिर्वाचित जनप्रतिनिधिपुं जनताया दथ्वी परीक्षया
 इलय्थें चवड चवडा । जिमिगु सफलता जिमिसं जकमखु फुक्क
 नगरबासी जनतांसाथ व ग्वाहाली विइगुलिं भर परेजुइ ।
 न्ह्याब्लें थें (सहयोग) ग्वाहालीया आशा याडा ।

- प्रमुख, सुनिल प्रजापति

२०७५ पुस ३० गते, सोमबार

स्वप नगरपालिकाया ज्या भवः त

स्वप नगरपालिकाया प्यकगू नगरसभाया उलेज्या जुल

२०७५ पुष ३० गते बिहीबार ।

स्वप नगरपालिकाया प्यकगू नगरसभाया उलेज्या मू पाहाँ हानेबहम्हा नेमकिपाया नायो नारायणमान विजुकछेंजुं त्वादेवखय् मताच्याक सोमबार खुनुं याड दिल । उगू ज्याइवः स विजुकछेंजुं देशे निराशाया सुपाँय्चां तपुसां आशाया सुर्घो लुडगु थाय् बाकी दःनि धायो दिल । विश्व राजनीतिया खाँ कुल द्युसें वयकन “पूँजीवादी देशे अस्थिरता अप्वयो वयोचवंगु नपां नेपःया भूतपूर्व (न्हपा) व वर्तमान (अः) या सेनाप्रमुखत भारतय् चाहिलेगु खाँतयो वाँगु शंकायाय् मःगु खाँ खः धायोदिल ।

अमेरिकाय् सरकारी खर्चया व्यवस्था याय् मफयो अथेथथे मदयो चवंगु भारते धर्म, जात व भाय्या लिधंसाय् राजनीतियाड फासीवादया लाँपुइ वानेगु कुतः याड चवंगु खाँयात कायो कम्बोडियाया राजनीतिक इतिहासया खाँ कडदिल । एशियाय् थःमनं हालिमुहाली याय्ता जुम्हा अमेरिकायाता नेपालं बांलाक थुकइके मःगु खः । उकिं थी थी देशे आधार शिविर दय्क वयो चवंगु अमेरिकन पलां भूतानं न्हय यो धाधां कम्बोडियाया राजनीतिक इतिहासं थुइकेमःगु खः धायोदिल । बिमस्टेकया बैठक चवड सार्कया बैठक मचवंगु भारतीय विस्तारवादया थःगु हे स्थार्थ दःगु

स्वप नपाया प्यकःगु नगरसभा उलेज्याय् मूपाहाँ नेमकिपाया नायो नारायणमान विजुकछें

धायोदिसें हिन्दमहासागरे भारत व अमरिका मिलेजुयो चीनयाता कय्तांगु (प्रहार) ज्या मिलेमजु धायोदिल । चीनया विरुद्धया नेपालता एशिया प्यासिफिक क्षेत्रया सैनिक आधार शिविर काथं छयलेतांगु खाँ नेपाल सरकारं व नेपाली जनतां थुइके मःदक बः बियोदिल ।

नेमकिपाया (सचिव) छ्याञ्जे नपां सांसद प्रेम सुवालजुं सहकारी ऐन संसोधनया लागिं संसदे विचाराधीन जुयोचवंगु नपां सम्पदा धुयाड विकास निर्माण जुयु फैमखु धायोदिल ।

स्वप नगरपालिकां साफुकुथि नपां लाहातय् ज्या दइगु सीपमूलक तालिम

न्हयाकेमःगु खः । स्वप नगरपालिकां मेगु नगरपालिका तय्ता लाँपु क्यनिम्हा लाँजुव (प्रकाश स्तम्भ) थें जुयो हज्याय् मः । मेगु देशे नकेमब्युगु प्रतिबन्धित वास भूथाय् मियो चवंगु खाँ न्यने दःगुलिं थुकि भूथिक सतर्क जुयमः । सरकारी अस्पताल व्यवस्थित मयासा जनतां दुःख सिइगु जूगुलिं फुक्क सुविधा स्वनिगःले जक ह्यगु मतिं मतसें देया फुक्क थासय् माथांक विकास याय्मःगुलि सरकारया ध्यान वानेमःगु धायोदिल ।

उगू ज्याइवसं स्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं स्वप देयाता ज्ञान विज्ञानया मूलगु थाय्, पर्यटकीय गन्तव्यस्थल, कला संस्कृतिं भय्ब्युगु,

साँस्कृतिक दे दय्केगु आजु पूर्वाकेता जनप्रतिनिधित हचिलचवंगु व नपाया न्हयागुनं ज्या जनताया हःने चकांगु लिभः थें याड चवडागु खाँ कड दिल ।

भनीथाय् चवंगु स्थानीय भाय् सँस्कृति, लिपि, सम्पदा कासानपां भनीगु समाज हज्याकेता समाजया थीथी लागाय् ज्या साड भःपुं लोकं हवापुं मनू तय्गु जीवनी थुइके बियगु मतिं अजपुं व्यक्तित्व तय्गु क्पानपांया जीवनी स्थानीय पाठ्यक्रमे दुश्याकागु खः धायोदिसें सुसाकुसा ज्याइव मदिकक न्हायकेगु नपां अल्पकालीन, मध्यकालीन व दीर्घकालीन फोहर मुनेगु समस्या

ज्यंकेता प्राविधिक टोली दय्के धुंगु खाँ कड दिल ।

अथेहे नेमकिपाया बैकल्पिक दुजः व प्रदेश नं. ३ या सांसद सुरेन्द्रराज गोसाईजुं खवप नगरपालिकां न्हयाक चवंगु ज्याइवः चवछायो दिसे बांलागु खवप दे दय्केता (खोट खराबी) मभिमछिंगु फुक्क चिडक वानेमगु नपां शिक्षा व सँस्कृति बांलाक यंके मःगुलि बः बियो दिल ।

अथेहे नेमकिपाया बैकल्पिक दुजः व प्रदेश ३ या सांसद मयजु सिर्जना सैजुजुं पूँजीवादी व्यवस्था, राजतन्त्र व लोकतन्त्रखय् छुं हे मपाइगु जुगुलिं थव

फुक्क अप्रजातान्तिक व्यवस्था जूगुलिं थुकिया आयु ताःमहा धायोदिल । भनीगु देशे अः नक्कली कम्युनिष्ट तय्सिं शासन याड चवंगुलिं स्थानीय तह सहकारीकाथं जनताया भिं जुइगु ज्या याय् मःगुलि बः बियोदिल ।

उगू ज्या इवसं प्रजिअ नारायण प्रसाद भट्ट इतिहासविद् पुरुषोत्तमलोचन श्रेष्ठं नुगः खाँ प्वंक द्युगु खसा नपाया अधिकृत रोहितराज पोखरेलजुं शुभाय् देछःगु उगु सभाया लसकुस न्वचु ७ वडाया वडाध्यक्ष उकेश कवां व ९ वडाया वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वजुनं. न्वचु वियोदयुगु खः ।

अँचा पुखुया सतः निस्वान्

खवप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापति जू वडानं ६ या अँचापुखुसत निस्वासे शारिरीक व्यायामया थाय् नं उलेज्या याड दिल । उगू ज्या भवः सं भनीगु सम्पदा म्वाक तय्गु नपां स्वस्थ व शिक्षित जनता दत धःसा समाज हचिइकेता अः पुइ धायोदिल ।

उगु ज्या भवःसं वडाध्यक्ष पुं श्याम कृष्ण खत्री (१) हरिराम सुवाल (६) कार्यालयपालिका सदस्य रोशनमैयाँ सुवाल, वडासदस्य गोविन्द दुवाल उपभोक्ता समितिया नायो गणेशराम थुसा नं न्वचु बियो दिल ।

अथेहे वडा नं ९ या वाकुपति नाराय्थाय् चवंगु छः पामे फल्चा अथे हे चन्द्रबिन्दु दिप थिइकया मसान फल्चानं निस्वान् । उगू ज्याभवसं वडाध्यक्ष

उकेश कवां (७) नं न्वचु वियोदयुगु खः । नपां उपभोक्ता समितिया नायो रत्नलाल साँध नं थःगु खाँ तयो द्यगु खः ।

अथेहे नगरप्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं

२०७५ माघ १ निसें तःमाही पेपाङ्ग्रा दःगु मोटर मछ्व्वय्गु व्यवस्था याडागु या उद्देश्य सम्पदा संरक्षण हे खः । स्थानीय जनतातय्ता भतिचा मछिसां भनीगु सम्पदा ता ईक ल्यंक तय्ता थुगु

व्यवस्था याडागु खः । गुकि सुथाय् ७ ताइलय् निसैं बहनी ७ ताइलय्तक जक बन्द याडागु व एम्बुलेन्स व दमकलता छुट दःगु खाँन कड दिल । उगु ज्या भूवः सुसाकुसाया ज्याली व ज्याभूवः नपां जूगु खः । उगु ज्याभूवसं वडाध्यक्षपुं प्रेमगोपाल कर्माचार्य (५) कुमार चवाल (४) राजकृष्ण गोरा (३) व हरिप्रसाद

बासुकला (२) नं थः गु नुगः खाँ प्वंक द्युगु खः ।

ख्वप नगरपालिकाया प्यकगु बैठक नगरप्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोलय न्ह्यात । सभासद पिनिगु मतिया खाँयाता सम्बोधन याड हे नगरपालिका थःगु ज्या न्ह्याक च्वंगु खः थुगुहे भूवल्य् तःमाही पेपाड्ग्रा दःगु सवारी साधन ह्यके मवियागु, १०८ पि जग्गा

संरक्षण याय्ता जगस्वाडागु खाँ ब्याक दिल । उगु सभाख्य न्यंगु न्ह्यसया लिसः आर्थिक समितिया नायो हरिप्रसाद बासुकला, खानेपानी समितिया नायो महेन्द्र खायमली, निर्माण समितिया नायो उकेश कवां व वातावरण तथा पर्यटन समितिया नायो रविन्द्र ज्याख्व जू थः थःगु लागाया विषय स्पष्ट याड द्युगु खः ।

राष्ट्रिय भूकम्प सुरक्षा दिवसया ज्याभूवः उलेज्या

२०७५ माघ २ गते बुधवार ।

ख्वप नगरपालिका पाखें चाय्क तःगु ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज व ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज अपन इन्जिनियरिङ्गया ग्वसालय् २१ क्वगु नेन्ह्यंकया राष्ट्रिय भूकम्प सुरक्षा दिवसया ज्याभूवः उलेज्या हानेबहम्हा नेमकिपाया नायो नारायणमान बिजुक्छे जुं याड दिल । उगु ज्याभूवसं वयकं जनतातयता दुःख जुडगु कानुन दय्के मज्युगु अः भूगु देश विदेशीया इसाराय न्ह्याकच्वंगुलिं सार्वभौमिकता घरापय् लाड च्वंगु खाँ कड दिल । पुँजीवादी व्यवस्थाय् लब व छुवायजक मालिगु जूगुलिं विदेशी तय्सं बीगु ग्वाहाली विष इलतःगु चाकुथें खः । अमिसं थःमन् केहे सामान न्याक ज्यायाकिगुलिं भिं मजुडुगु थुकि सरकार गम्भीर मजुगु द्वपं बियो दिसे छाउपडीतक न्हाकेमफुगु सरकारया तहांगु कमजोरी खः धायोदिल ।

अथेहे प्रतिनिधि सभाया सांसद प्रेम सुवालजुं भूवखाचां मदुडुगु छँ दानेगुलि जनताहे सचेत जुयमःगु खाँ कडदिल । उकिया लागिं प्राविधिकया सल्लाह काय्मःगु धायोदिल । पुनःनिर्माणया

भाला स्थानीय तहता ब्यसा बांलाइ धाय्गु बिचः प्वंक दिल । कलेज व्यवस्थापन समितिया नायो व नगरप्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं सम्पदा संरक्षणया ज्याःख्य पुरातत्व विभागं ल्हवनेज्या याड च्वंगुलि कमसल खानेदःगुलिं लिपिड ल्हवकागु खाँ काड दिल ।

उगु ज्याइवसं प्राचार्य सुजन माक, सुनिल दुवाल, उपप्राचार्य रत्नशोभा प्रजापतिनं थःगु खाँ तयोदिल ।

अथेहे ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय् जुडगु अन्तरनगर कराँते धिं धिं बल्ला कासाया मूसमिति दय्केता ग्वसा ग्वल । उगु ज्याइवस प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं कासाया धिं धिं बल्लां राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय कासामित ब्वलानिगुलिं स्कूल व कलेजेनं थजगु कासाया धिं धिं बला न्ह्याकेमःगु

खाँय् बः बियोदिल । कासामित अनुशासित व बांलागु व्यवहार याडपुं जुयमःगु नपां भूगु ल्यासे ल्यहाम्होत छगू नं छगू कासाख्य ब्वति काय् फःपुं जुयम धायगु मतिं ख्वप नगरपालिकां थी थी कासाया तालिम बियोच्वंगु खाँ कडदिल । नगरपालिकां नगरबासीतय्गु भिंजुडुगु ज्या जनतानपां सल्लाहबल्ला याड हे न्ह्याक च्वडागु खाँ कड दिल ।

उगु ज्याइवसं युवा तथा खेलकूद समितिया नायो श्याकृष्ण खत्री वडाध्यक्ष हरिप्रसाद बासुकला (२) व वडाध्यक्ष उकेश कवां (७) जुनं नुगः खाँ प्वंक द्युगु खः ।

भक्तपुर नगरपालिकाय् नगरसभाया उलेज्याया किपातः

भक्तपुर नगरपालिकाय् नगरसभाया किपातः

